

Et mesterværk bliver 300 år

„Taknemlighedens prædikestol“ i Vor Frelzers Kirke

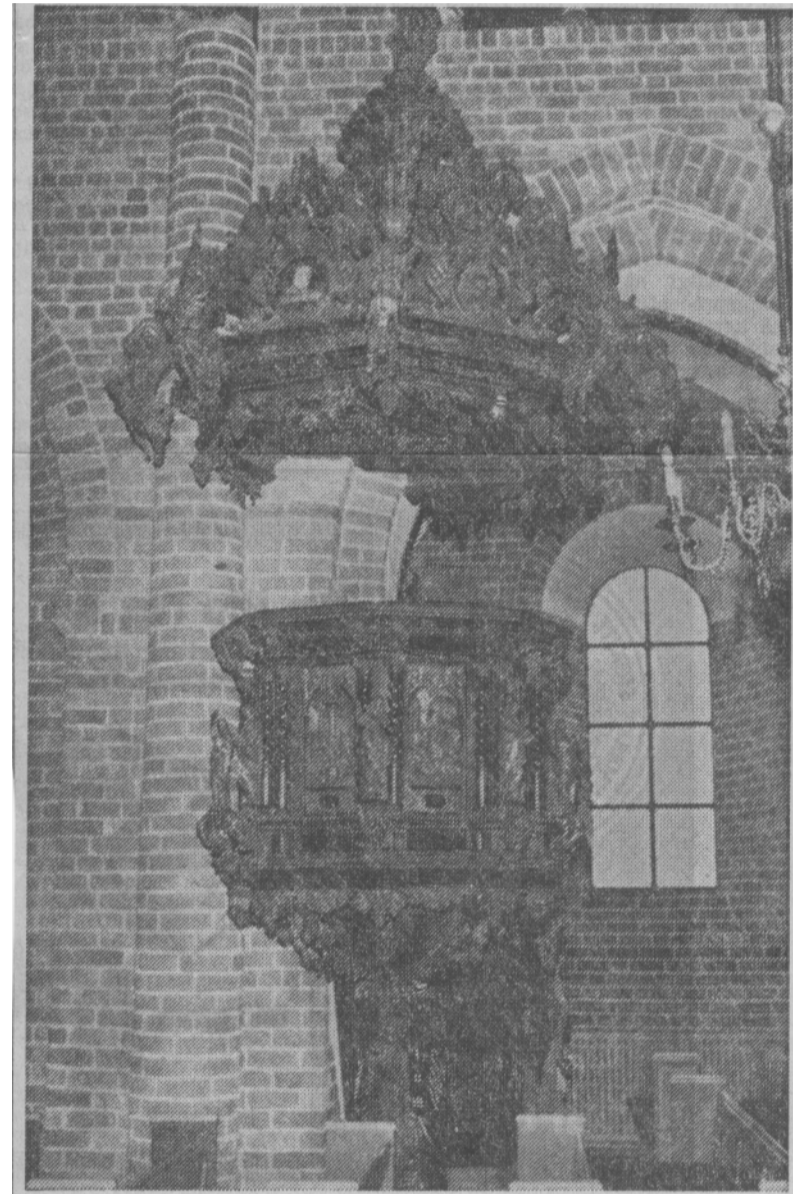
rer Peder Jensen Kolding, at udføre den lovede takkegave: en prædikestol til Horsens Klosterkirke. Det blev Jensen Koldings mesterværk og et af dansk billedskærer-kunsts hovedværker, skriver pastor Arne Thomsen i Vor Frelzers sogns kirkeblad i anledning af, at det i år er 300 år siden Jensen Koldings pragtstykke blev færdiggjort — en rigt udskåret prædikestol i eg, mahogni og ibenholt. I Klosterkirken, der dengang var byens sognekirke, stod stolen indtil 1794. Så tog menigheden den med sig over i den nyrestaurerede Vor Frelzers kirke, hvor den siden har haft plads.

Over døren til prædikestolen findes en indskrift med forbandelse over enhver, som „I nogen måde rører den til nogen skade eller forargelse“. De ord medførte, at det i 1794 var næsten umuligt at finde håndværkere til at foretage omflytningen. Men troen besejrede overtroen, og de fleste vil nok — skriver artiklens forfatter — I dag mene, at stolen kom på sin rette plads i Vor Frelzers kirke fremfor at friste en uvis skæbne i de mange årtier, hvor Klosterkirken lå forstømt og ubenyttet hen.

I tilslutning til pastor Thomsens mindeartikel giver sognepræst Axel Hjerens en interessant redegørelse for betydningen af figurerne og billederne i prædikestolens udskæringer, og han siger det sådan, at prædikestolen selv holder en prædiken, både for præsten, der skal forkynde fra den, og for menigheden, der skal lytte dertil. Hovedleddene i den kristne tro skildres enten direkte eller som symboler.

På prædikestolens lydhimmel ses stadig to udskårne og to malede portrætter af Johan Andersen og Bodil Hansdatter. De ser ud over det, som de dengang ønskede: en fri menighed i et frit land. Foruden på lydhimmelen står en indskrift, som udtrykker, hvad der er en prædikens formål. Den lyder:

„Som Regn ock Sne nedfalder
fra Himmelen ock komme icke
did igien, Men Wander Jorden
og gjør hende Fructbar, Sari
sckal ock mit Ord Were, som
sckal udgaae af/ min Mund. Det
sckal icke komme tomt igien til
mig, Men gjøre det mig Wel-
behager. Es. 55, 10-11“.

Horsens kirkers største velgører. har man kaldt storkøbmanden

Johan Andersen, der fødtes i Flensborg 1623 og døde i Horsens 1674. Til sin død forestod han som kirkeværges bestyrelsen af byens kirker med megen interesse og store økonomiske ofre. Da svenske tropper i august 1657 besatte Horsens og begyndte en brandskatning og plyndring uden lige, lykkedes det Johan Andersen og hans hustru Bodil Hansdatter at slippe bort med båd til Korsør, hvor de levede som flygtninge i tre år indtil fredsslutningen i 1660. Den 6. februar 1658 indtog svenskerne Fyn, og det var kun et tidsspørgsmål, hvornår de ville besætte Sjælland og besegle landets undergang. Den dag afgav Johan Andersen og hans hustru i Korsør det løfte, at „dersom Herren dennem med fred ville hjemføre igen til deres hus, da ville de forære kirken en prædikestol til kirken“.

Det løfte blev holdt, selv om det tog tid. Da Johan Andersen i 1660 vendte tilbage til Horsens, var situationen i byen mere fortvivlende end nogen sinde. Hele gader lå i ruiner, erhvervslivet var gået i stå, og til det svenske militærs umenneskelige optræden var kommet en frygtelig pestepidemi. Johan Andersen blev en af hovedpersonerne genopbygningen.

En billedskærers mesterværk

I 1663 betroede Johan Andersen sit bysbarn, den berømte billedskæ-